

ภาพ: เครื่องดนตรีหลากชนิด
ที่มา: https://apertureed.com/building-self-esteem-cultural-awareness-music/, 2022

การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทย: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

Synthesis of Music Education Research Related to Multicultural Music in Thailand: A Systematic Review

ธีรวิทย์ กลิ่นจุ้ย[1]
Teerawit Klinjui
Email: Teerawit.kl@gmail.com
สยา ทันตะเวช[2]
Saya Thuntawech
สมชัย ตระการรุ่ง[3]
Somchai Trakarnrung

Received: *April 7, 2022*
Revised: *August 4, 2022*
Accepted: *August 10, 2022*

[1] นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Graduate Student, Division of Music Education, Department of Arts Music and Dance Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University.

[2] อาจารย์ประจำสาขาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Lecturer, Division of Music Education, Department of Arts Music and Dance Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University.

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รองคณบดีฝ่ายบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
Assistant Professor Dr., Deputy Dean for Educational Management, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยตามแนวทางการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Review) ค้นพบวรรณกรรมทั้งหมด 21 ชิ้น ตามเกณฑ์ที่กำหนดภายในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งกำหนดศึกษาวรรณกรรมประเภทรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 ภายในฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) เมื่อพบวรรณกรรมตามเงื่อนไขการสืบค้นแล้วจึงทำการสังเคราะห์วรรณกรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านข้อมูลทั่วไป 2) ด้านระเบียบวิธีวิจัย และ 3) ด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำเสนอออกมาในรูปแบบค่าร้อยละ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่ารายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 (n=9) ส่วนสถาบันที่ผลิตงานวรรณกรรมออกมามากที่สุดในระยะ 5 ปี คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 33.33 (n=7) สำหรับลักษณะด้านระเบียบวิธีวิจัย พบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นระเบียบวิธีหลักที่ถูกนำมาใช้งานวิจัยหลัก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 61.9 (n=13) และในด้านสุดท้ายพบว่าลักษณะด้านจุดมุ่งหมายในการศึกษาวิจัยที่พบมากที่สุดคือ“ศึกษากระบวนการการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอดเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมดนตรี และเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน” ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29.27 (n=12) สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการวิจัยทางดนตรีศึกษา และสามารถนำไปประกอบการอ้างอิงภายในงานวิจัยอื่น ๆ ได้ในอนาคต

คำสำคัญ: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ งานวิจัยทางดนตรีศึกษา วัฒนธรรมดนตรีที่แตกต่างหลากหลาย

Abstract

This research aimed to synthesize research in music education related to multicultural music in Thailand by systematic review method, with a total of 21 pieces of literature in specific criteria, including full paper research reports and theses from 2017 to 2021 which were available in

the Thai Library Integrated System (ThaiLIS) database. The synthesis was divided into three aspects. These included 1) general information, 2) research methodology, and 3) research focus. The data were analyzed using descriptive statistics and presented in percentage value format. The results showed that most of the full paper research reports and theses from the last 5 years completed during 2020 were found to have the largest volume, accounting for 42.86% (n=9), and institutions that produced research the most in the past 5 years was Chulalongkorn University, with 33.33% (n=7). For types of methodology, qualitative research was found to be the main and most widely used methodology for the research, which was 61.9% (n=13). For the last aspect, it was found that the most common focus characteristics in the study was on the instructional and transmissional process in order to present guidelines for musical activities and on studying the states of music instruction, accounting for 29.27 % (n=12). Based on this study, the results can point out trend in these five years of studies or research in music education and can be a significant information for other studies or research in the future.

Keywords: a systematic review, music education research, multicultural music

บทนำ

ดนตรีศึกษา (Music Education) เป็นสาขาวิชาหนึ่งของการศึกษาทางด้านดนตรีที่ว่าด้วยการใช้ดนตรีเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญา ตลอดจนสุนทรียภาพในการเข้าถึงและเข้าใจดนตรีผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมดนตรี ก่อให้เกิดเป็นประสบการณ์ทางด้านดนตรีให้กับผู้เรียน มุ่งเน้นการทำให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านดนตรีที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ทางดนตรี ทักษะดนตรี เจตคติที่ดีต่อดนตรี ตลอดจนความมีดนตรีกาล (Musicianship) (Suttachit, 2018) และหากกล่าวถึงวิวัฒนาการของดนตรีศึกษามีการเกิดอยู่ขึ้นเสมออย่างมีพลวัตร ข้อโต้แย้ง ข้อค้นพบ และ

ข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับปรัชญาจนถึงระดับการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในวงการการศึกษาดนตรีของสาขาดนตรีศึกษาเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งราวศตวรรษที่ 20 ความเปลี่ยนแปลงระดับจุดเปลี่ยนกลับทางกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ก่อให้เกิดการทวนสอบตัวตนของดนตรีศึกษาและบทบาทนักดนตรีศึกษา (Music Educator) อย่างจริงจังผ่านเหตุการณ์การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพทางวัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความแตกต่างหลากหลายในบริบทสังคมประเทศสหรัฐอเมริกา ดนตรีศึกษาได้เกิดการเปลี่ยนผ่านสู่หลักการการจัดการเรียนการสอนทางด้านดนตรีที่ปฏิรูปใหม่ และมีการมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนให้เกิดสมรรถนะทางวัฒนธรรมผ่านการเรียนรู้ดนตรีภายใต้แนวคิดพหุวัฒนธรรมดนตรีศึกษา (Multicultural Music Education) ซึ่งในหลักสูตรดนตรีเริ่มมากขึ้นโดยเป็นการจัดการศึกษาตามแนวคิดเสรีนิยม คือนำเสนอวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่เฉพาะวัฒนธรรมดนตรีเดียวในฐานะเนื้อหาการเรียนรู้ดนตรีที่หลากหลาย เสนอให้เห็นถึงวัฒนธรรมดนตรีที่มีอยู่และมีอะไรบ้าง ซึ่งโดยทั่วไปหลักวิชานั้นแฝงเน้นไปด้วยปรัชญาทางสังคมวัฒนธรรม และมุ่งเน้นกลวิธีการสอน (Pedagogy) เฉพาะแบบที่เรียกว่ากลวิธีการสอนดนตรีโลก (World Music Pedagogy) มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ทางดนตรีผ่านการเรียนรู้ดนตรีจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งในท้องถิ่นและหลากหลายถิ่นทั่วทุกมุมโลกผ่านการถ่ายทอดและปฏิบัติดนตรี และการพรรณนาบริบทวัฒนธรรมของดนตรีนั้น ๆ (Campbell, 2004)

ในประเทศไทยกระแสการจัดการเรียนรู้แบบพหุวัฒนธรรมได้เข้ามามีบทบาทระยะหนึ่งในทางการศึกษาทั่วไปมากยิ่งขึ้นแม้จะไม่ใช่ในสายการศึกษากระแสหลักหรืออยู่ในหลักสูตรของรัฐชาติ หากแต่ว่าแนวคิดเหล่านี้เริ่มมีตัวตนและถูกกล่าวถึงมากขึ้นโดยนักการศึกษา (Educator) รวมถึงนักดนตรีศึกษา (Music Educator) ที่ทำงานด้านพหุวัฒนธรรมดนตรีศึกษา อย่างเช่น Nantida Chandransu et al. (2020) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดการสอนดนตรีตามแนวทางพหุวัฒนธรรมดังกล่าวในพื้นที่ประเทศไทยโดยมีหลักคิดในการพัฒนามนุษย์ให้มีความใกล้ชิดกับวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายสร้างความรู้จัก เข้าใจ ยอมรับ รวมทั้งเปิดกว้างต่อดนตรีและสั่งสมประสบการณ์ทางดนตรีที่กว้างและหลากหลายยิ่งขึ้น ซึ่งในอีกมิติหนึ่งทางด้านความเป็นดนตรีศึกษาคือการใช้ดนตรีในการพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ โสตประสาท อารมณ์สังคม ปัญญา ผ่านกิจกรรมดนตรีและประสบการณ์ทางด้านดนตรี

(Chandransu et al., 2020; Suttachit, 2018) โดยใช้ดนตรีหลากหลายชนิดและหลากหลายวัฒนธรรมและนอกจากนั้นยังมุ่งเน้นสร้างความเท่าเทียม ลดอคติทางด้านวัฒนธรรมในมิติทางด้านดนตรีศึกษา (Hiranrux and Chandransu, 2017) โดยเริ่มจากสิ่งเล็ก ๆ ที่ไม่ไกลตัวนัก สามารถเป็นตัวอย่างภาพแทนวัฒนธรรมที่หลากหลายอย่างดนตรี/บทเพลง/คำร้อง จากวัฒนธรรมต่าง ๆ มาเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะทางวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นได้ในผู้เรียนช่วงวัยต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ในด้านทักษะทางวัฒนธรรม และหากย้อนกลับไปมองหลักสูตรต่าง ๆ ของการเรียนการสอนดนตรีด้วยประเทศไทยเองเป็นประเทศที่มีความรุ่มรวยทางวัฒนธรรมและประกอบไปด้วยผู้คนมากมายหลายชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความเชื่อ รวมถึงดนตรีด้วยเช่นกัน ภายในหลักสูตรมีการกล่าวถึงดนตรีตะวันตก ดนตรีไทย เป็นหลัก และมีการเพิ่มการเรียนการสอนดนตรีท้องถิ่นเพิ่มเข้าไปด้วยแต่ในฐาน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนดนตรีในสถานศึกษาของประเทศจึงควรคำนึงถึงความหลากหลายเป็นสำคัญ ซึ่งหากพิจารณาตัวชี้วัดการศึกษาขั้นพื้นฐานวิชาดนตรีศึกษาของไทย จะพบว่ามีการเขียนไว้เป็นกรอบกว้างเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างหลากหลาย ปลูกฝังความเป็นพลเมืองโลกในอนาคตอย่างเต็มที่ตามยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติ (Office of the Education Council, 2017) ที่มุ่งเน้นความเป็นพลเมืองไทยที่มีความเป็นสากล ฉะนั้นเรื่องของวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่นวัฒนธรรมทางดนตรีควรเป็นสิ่งที่ไม่ควรถูกละเลยในการจัดการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ได้ชี้ให้เห็นข้างต้น อีกสิ่งที่ควรต้องคำนึงถึงก็คือเรื่องการแสวงหาและสร้างความรู้หลังเกิดการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนมิอาจหลีกเลี่ยงได้ด้วยข้อบังคับทางสังคม การเมือง หรือสิ่งใดก็ตาม แต่สิ่งที่ทุกคนพึงมีคือการเตรียมตัวให้พร้อมรับความรู้ ซึ่งในทางวิชาการสาขาต่าง ๆ ของตนเอง รวมทั้งสาขาดนตรีศึกษาด้วย โดยการแสวงหาความรู้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาในเชิงลึกผ่านการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างความรู้และข้อถกเถียงในเชิงวิชาการทางด้านดนตรี ทำให้งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาเกิดขึ้นอย่างหลากหลายโดยในประเด็นวิจัยแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบริบทของภูมิหลังและปัญหาการวิจัยของผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาในพื้นที่ประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำเอาวัฒนธรรมดนตรี

ที่หลากหลายในประเทศไทยมาใช้ในการวิจัยเพื่อสร้างความรู้หรือเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก และด้วยสภาพดังกล่าวงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษามีมากขึ้นในแต่ละปีจากการผลิตผลงานวิจัยจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงควรค่าอย่างยิ่งต่อการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้เห็นตำแหน่งแห่งที่ของความรู้ทางด้านดนตรีศึกษา และวิธีการที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้คือการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Review)

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Review) เป็นกระบวนการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบโดยสนใจศึกษาตัววรรณกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาที่ชัดเจนด้วยเกณฑ์หรือขอบเขตด้านต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นในการวิจัย เพื่อให้สามารถพบเห็นทิศทางและประเด็นของงานวิจัย ณ ช่วงเวลาที่ศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มีความน่าเชื่อถือผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาร่วมกับวิธีการทางสถิติ ซึ่งมีผลในการรวมรวมองค์ความรู้ที่ทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้เห็นถึงแนวทางที่จะพัฒนางานการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต (Charoensermkul et al., 2019; Munn et al., 2018; Munn, Stern, Aromataris, Lockwood, & Jordan, 2018) การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนั้นมักถูกใช้ในการทบทวนวรรณกรรมในสาขาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อวิเคราะห์การวิจัยหลากหลายชิ้นโดยการทำวิเคราะห์อภิมาน (Meta-Analysis) และต่อมาพบว่าในทางสังคมศาสตร์ก็มีการใช้การทบทวนวรรณกรรมด้วยเช่นกันโดยวิธีการตรวจสอบ รวบรวมและนำเสนอด้วยวิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา จนไปถึงขั้นการสังเคราะห์อภิมาน (Meta-Synthesis) (Sukcharoen & Yoonaisil, 2014)

นอกจากนี้ในการศึกษาเบื้องต้นยังพบว่าการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในสาขาดนตรีในประเทศไทยนั้นยังมีอยู่ในปริมาณที่น้อยมาก โดยพบงานของ Charoensermsakul, Chiengchana and Buranaprapuk (2019) ที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับงานวิจัยทางด้านดนตรีบำบัดในโรงเรียน ผ่านวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยและนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เห็นแนวโน้มของการวิจัยทางดนตรีบำบัดที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจากฐานข้อมูลนานาชาติ ในอีกด้านหนึ่ง Natee Pinwilairat and Intira Robroo (2021) ก็ได้ทำงานวิจัยด้วยแนวทางการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านการสอนตามแนวทางของแฮร์โรวว์ และการสอนดนตรีตามแนวทางของคาร์ลออร์ฟ โดยทำการศึกษาในฐานข้อมูลประเทศไทย

เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มการวิจัยทางด้านที่ศึกษาและปลายทางสำคัญยังระบุอีกด้วยว่า เพื่อเป็นการรวบรวมองค์ความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริงต่อไป นอกจากนี้ยังพบว่างานวิจัยของ Cheingchana and Trakarnrung (2015) ที่ได้ศึกษาในเชิงการทบทวนวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับวิธีการบำบัดทางดนตรี โดยศึกษาจากการรวบรวมและการวิเคราะห์เนื้อหาจากงานวิจัยเพื่อให้ทราบถึงการดำเนินการในงานวิจัยทางด้านดนตรีบำบัด จำนวน 65 เรื่อง ว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางใดบ้างในเรื่องของวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของผู้วิจัยและที่ได้นำเสนอไปข้างต้นจะพบได้ว่างานการศึกษาในเชิงการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ตลอดจนงานเชิงสังเคราะห์ความรู้จากการวิจัยทางสาขาดนตรีในประเทศไทยยังมีปริมาณน้อยอย่างยิ่ง จึงทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรี โดยเฉพาะงานวิจัยดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ระเบียบวิธีวิจัย และจุดมุ่งหมายในการศึกษา ผ่านฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) ซึ่งเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่สำคัญทางวิชาการของสาขาต่าง ๆ รวมถึงในสาขาดนตรีศึกษาในประเทศด้วย โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากหลากหลายสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ไว้ในฐานข้อมูลอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็น บทความวิชาการ บทความวิจัย งานวิจัย ตลอดจนงานวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการผลิตจากหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือผ่านกระบวนการวิจัยจากนักวิชาการในสังกัดสถาบันต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ในทางสาขาดนตรีศึกษาของประเทศไทยที่จะได้ผลการศึกษาสังเคราะห์ในเชิงประจักษ์ เพื่อนำไปประกอบการทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรี หรือในด้านการวิจัยทางดนตรีศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย ในลักษณะด้านทั่วไป ด้านระเบียบวิธีวิจัย และด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

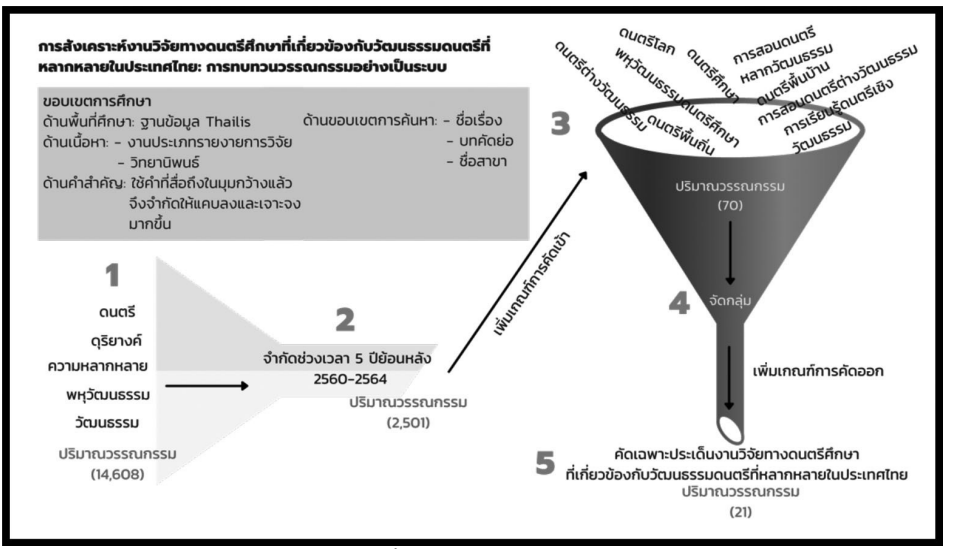
การวิจัยครั้งนี้กำหนดวิธีการศึกษาตามแนวทางการทบทวนวรรณกรรมอย่างมีระบบ (Systematic Review) เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยผ่านการสืบค้นในฐานข้อมูล Thai Library Integrated System (ThaiLIS) โดยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประเด็นศึกษาว่าด้วยลักษณะของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะด้านข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ชื่องานวิจัย/ผู้วิจัย/สถาบัน/ปีที่พิมพ์

2. ลักษณะด้านระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative)/ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative)/ วิธีวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods) (Creswell & Creswell, 2017; Panawong, 2020; Rodsakan, 2017)

3. ลักษณะด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา ได้แก่ วัตถุประสงค์การวิจัย/ผลการวิจัย

ต่อมาในขั้นดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยทำการสืบค้นข้อมูลในฐานข้อมูล ThaiLIS ซึ่งเป็นฐานข้อมูลทางด้านวิชาการและการวิจัยของประเทศไทยที่รวบรวมงานวิจัยหลากหลายสาขารวมถึงทางด้านดนตรีศึกษา (Music Education) ไว้มากมาย โดยกระบวนการศึกษาเริ่มต้นดำเนินการผ่านการค้นหาขั้นสูง (Advance Search) ในทุกเขตข้อมูลของตัวเลือกการค้นหา ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์และขั้นตอนการศึกษาดังนี้ (ดูภาพประกอบได้จากภาพที่ 1)



ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยได้กำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับทำการค้นหา โดยเริ่มจากกลุ่มคำสำคัญที่มีความหมายกว้างทางด้านดนตรีและวัฒนธรรมก่อนเพื่อให้เห็นภาพรวมใหญ่ของพื้นที่ ความรู้ที่สนใจศึกษา ซึ่งคำสำคัญ ได้แก่ “ดนตรี” “ดุริยางค์” “พหุวัฒนธรรม” “ความหลากหลาย” “วัฒนธรรม”

3.2 หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตระยะเวลาที่ต้องการสืบค้น คือ 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อให้ได้มาซึ่งงานวิจัยที่เป็นปัจจุบันหรือไม่ไกลจากปัจจุบันให้มากที่สุด และทำการกำหนดขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาเพื่อเป็นเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มของงานวิจัยโดยกำหนดเป็นกลุ่มเอกสาร 2 ประเภท ได้แก่ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์

3.3 กำหนดคำสำคัญที่มีความหมายจำเพาะเจาะจงทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเข้า (Inclusion) เพื่อให้สามารถเข้าถึงงานวิจัยในฐานข้อมูลตามที่กำหนดทั้ง 2 ประเภท ซึ่งคำสำคัญทั้งหมดได้แก่ “ดนตรีศึกษา” “ดนตรีโลก” “พหุวัฒนธรรมดนตรีศึกษา” “ดนตรีต่างวัฒนธรรม” “ดนตรีพื้นบ้าน” “ดนตรีพื้นถิ่น” “การสอนดนตรีต่างวัฒนธรรม” “การสอนดนตรีหลากวัฒนธรรม”

3.4 จากนั้นจึงทำการจัดกลุ่มข้อมูลเอกสารโดยใช้เครื่องมือแบบคัดกรองเอกสาร (Checklist) เพื่อทำการคัดกรองวรรณกรรมในขั้นต้น

3.5 ต่อมาทำการคัดกรองในขั้นคัดเฉพาะเอกสารงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีความเกี่ยวข้องเฉพาะประเด็นทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดออก (Exclusion) โดยสนใจงานที่เกี่ยวข้องในสาขาดนตรีศึกษา (Music Education) ตามเกณฑ์กำหนดโดยตรงเท่านั้น

ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบคัดกรองเอกสาร (Check List) ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นโดยมีหัวข้อคือ ชื่องานวิจัย บทคัดย่อ วัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งงานวิจัยที่คัดเลือกต้องมีหัวข้อที่กำหนดตามเครื่องมือ 2) แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศ ประกอบไปด้วย ชื่อผู้วิจัย ปีที่พิมพ์ สถาบัน วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัย ทั้งนี้ เครื่องมือทั้ง 2 ชิ้น สร้างขึ้นและตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Item Objective Congruence) โดยอาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีศึกษา และผู้เชี่ยวชาญภายนอกอีก 1 ท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา จากนั้นนำข้อมูลมาทำการพัฒนาเครื่องมือให้สมบูรณ์และนำไปใช้งาน (Laothong, 2018; Wongrattana, 2017)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลวรรณกรรมที่ได้ทำการคัดเฉพาะมาทำการพิจารณาข้อมูลตามลักษณะด้านต่าง ๆ ที่ได้กำหนด โดยใช้วิธีการจำแนกรายละเอียดและวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณนำเสนอเป็นค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิเคราะห์รายละเอียดงานตามลักษณะในรูปแบบการเขียนพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในประเทศโดยสืบค้นผ่านฐานข้อมูล ThaiLIS เริ่มแรกค้นพบวรรณกรรมทั้งหมดจำนวน 14,608 ชิ้น จากนั้นกระทำการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดคือ 1) เป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์ 2) มีช่วงเวลาตีพิมพ์ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2560-2565) ทำให้ค้นพบวรรณกรรมทั้งหมด 2,501 เล่ม 3) มีการเจาะจงเพิ่มคำสำคัญที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมดนตรีในงานวิจัยทางดนตรีศึกษา จากนั้นดำเนินการคัดกรองงานวิจัย ตัดงานวิจัยที่ไม่เกี่ยวข้อง และคัดเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องในประเด็นโดยผู้วิจัย

ในส่วนของการคัดกรองโดยกำหนดคำสำคัญทั้ง 9 คำ เพื่อเป็นเกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion) และกำหนดขอบเขตของคำสำคัญให้อยู่ในกลุ่ม ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ และสถาบัน ซึ่งจะพบปริมาณวรรณกรรมทั้งหมด 70 ชิ้น ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง ซึ่งเป็นงานที่ปรากฏเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีอยู่ในงานหลากหลายสาขา

จากนั้นผู้วิจัยทำการคัดเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางดนตรีศึกษาโดยตรง ทำให้พบปริมาณวรรณกรรมที่ตรงตามเกณฑ์ทั้งสิ้น 21 ชิ้น และไม่เกี่ยวข้อง 49 ชิ้น[4] ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจข้อมูลของกลุ่มวรรณกรรมที่ตรงตามเกณฑ์กำหนด 21 ชิ้น เท่านั้น เพื่อทำการสังเคราะห์งานวิจัยในลักษณะทั้ง 3 ด้านตามที่กำหนดไว้เป็นประเด็นในการศึกษา โดยมีข้อมูลแต่ละส่วน ดังนี้

1) สังเคราะห์ลักษณะด้านข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 1 ข้อมูลลักษณะด้านข้อมูลทั่วไปของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

ปี	ชื่องานวิจัย	ผู้วิจัยและสถาบัน	คิดเป็นร้อยละ
2560	-	-	0.00
2561	1. การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลางสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	วัจนกร สารแขวีระกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	4.76
2562	1. กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงตัวของครูธงชัย สามสี	ยุทธนา ทองนำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	38.09
	2. การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงจะเข้ของครูระตี วิเศษสุรการ	ไกรสิทธิ์ อัจฉริยะประสิทธิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	3. การศึกษาต้นแบบความเป็นครูดนตรีพื้นบ้านล้านนา: กรณีศึกษาครูพรหมเมศวร์ สรรพศรี	เพียงแพน สรรพศรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	4. กระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนครนนทบุรี	ธมนวรรณ อยู่ดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	5. แนวทางการจัดกิจกรรมชมรมดนตรีไทยเพื่อเสริมสร้างกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร	ธมนภัทร อนันตศรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	6. อัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพด้านดนตรีและศิลปะการแสดงในสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนตาเนินราษฎร์วิทยาคาร อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ	ประกายเพชร กุลหินตั้ง และ วิมลศิลป์ ปรุงชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	
	7. การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล 1 (ไวโอลิน) โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย	อาทิตยา ธานีรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
	8. ดนตรีประกอบหนังตะลุงคณะรุ่งฟ้า แสงทอง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	สุเชษฐ์ วงศ์เมฆ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	

[4] ในปริมาณวรรณกรรม 49 ชิ้นที่ระบุว่าไม่เกี่ยวข้องนี้ เนื่องจากเกณฑ์ในการคัดเฉพาะของการศึกษาครั้งนี้สนใจรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในสาขาดนตรีศึกษา (Music Education) เท่านั้น ซึ่งในจำนวนวรรณกรรมกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย 1) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในสาขาดนตรีศึกษาแต่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย และ 2) รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในสาขาอื่น ๆ นอกเหนือสาขาดนตรีศึกษา เช่น ศิลปกรรมศาสตร์ นิเทศศาสตร์ การจัดการทางวัฒนธรรม เป็นต้น

ปี	ชื่องานวิจัย	ผู้วิจัยและสถาบัน	คิดเป็นร้อยละ
2563	1. การเรียบเรียงบทเพลงภูไทสามผ่าสำหรับบรรเลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกโดยใช้เทคนิคการปรับสายกีตาร์เป็นพิณ	รัฐศาสตร์ เวียงสมุทร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	42.86
	2. แบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของซูซูกิ	ชวฤทธิ์ ใจงาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	
	3. กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ	รัษศิษฎา เกลาพิมาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	4. กระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยตามแนวทางของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ	สมนึก แสงอรุณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
	5. รายงานการวิจัยชุดฝึกทักษะปฏิบัติแซ็กโซโฟนหมอลำ	พงศ์พัฒน์ เหล่าคนค้า มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	
	6. กระบวนการถ่ายทอดของครูปี่พาทย์พื้นบ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	ศิริปัญญา สะเดา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	
	7. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงจะเข้	ณัฐธยา รังสิยานนท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
	8. การสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละโดยใช้ทำนองเพลงปีมังคละ คณะ ศ.ราชพฤกษ์ จังหวัดสุโขทัย	พลากร ทิพย์มาลา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
	9. กระบวนการถ่ายทอดเครื่องดนตรีพื้นบ้านซึง 6 สายของครูศรชัย เต็งรัตน์ล้อม	สุวิชชา สิงห์โตทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
2564	1. การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนรู้	ภิญโญ ภู่เทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	14.29
	2. การจัดการความรู้ด้านการบริหารจัดการเพื่อสืบสานวัฒนธรรมทางดนตรีไทยฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษาบ้านพาทยโกศล	วินัยธร วิชัยดิษฐ์ และ จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	
	3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	พงศ์จักร ยามสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	
รวม	21		100.00

Note. General information of research and thesis.

จากข้อมูลในตารางที่ 1 ในส่วนของปริมาณวรรณกรรมกับช่วงเวลา (โดยเอาช่วงเวลาเป็นตัวตั้ง) พบว่าวรรณกรรมทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยจำนวน 21 ชิ้น ในระยะช่วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 – 2564 ส่วนใหญ่แล้วจะมีจำนวนวรรณกรรมในช่วงปี พ.ศ. 2563 มากที่สุดจำนวน 9 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 42.86 โดยเป็นวรรณกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 3 ชิ้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 ชิ้น และจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ แห่งละ 1 ชิ้น ลำดับต่อมาคือในช่วงปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนวรรณกรรมที่ค้นพบ 8 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 38.10 ซึ่งประกอบไปด้วยวรรณกรรมจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวนมากที่สุดในช่วงปีนี้คือ 5 ชิ้น ต่อมาเป็นวรรณกรรม

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจำนวน 2 ชิ้น และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 1 ชิ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2564 พบปริมาณวรรณกรรมเป็นอันดับรองลงจากปี พ.ศ. 2563 และปี พ.ศ. 2562 โดยจำนวนที่พบคือ 3 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.29 ซึ่งถือว่าอัตราส่วนที่ค้นพบปริมาณวรรณกรรมน้อยลงกว่าสองอันดับแรกอย่างยิ่ง ในจำนวนดังกล่าวเป็นวรรณกรรมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สถาบันละ 1 ชิ้น และในท้ายสุดปริมาณวรรณกรรมในปี พ.ศ. 2561 ค้นพบเพียง 1 ชิ้น คิดเป็น ร้อยละ 4.76 มาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตารางที่ 2 ข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

สถาบัน	จำนวนชิ้นงานที่ผลิตในระยะเวลา 5 ปี	คิดเป็นร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	7	33.33
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	5	23.81
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	2	9.52
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	1	4.76
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	1	4.76
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	1	4.76
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	1	4.76
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	1	4.76
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	1	4.76
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	1	4.76
รวม	**21**	**100.00**

Note. produced research and thesis from higher education institutions information.

นอกจากส่วนของปริมาณวรรณกรรมที่สนใจพิจารณาร่วมกับช่วงเวลาแล้ว ยังคงมีส่วนของข้อมูลด้านสถาบันที่ผลิตงานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่แตกต่างหลากหลายด้วยดังปรากฏในตารางที่ 2 โดยจากข้อมูลปรากฏว่าสถาบันที่ผลิตงานออกมามากที่สุดซึ่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีงานวิจัยตลอดระยะเวลา 5 ปี รวมทั้งสิ้น 7 ชิ้นคิดเป็นร้อยละ 33.33 ลำดับรองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 5 ชิ้นคิดเป็น 23.81 ในลำดับถัดมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลิตงานจำนวน 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 9.52 และในสถาบัน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัย

ราชภัฏเลย กลุ่มสถาบันเหล่านี้มีจำนวนงานวิจัยที่ผลิตออกมาในช่วง 5 ปี สถาบันละ 1 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 4.76

2) สังเคราะห์ลักษณะด้านระเบียบวิธีวิจัย

ตารางที่ 3 ข้อมูลลักษณะด้านระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	13	61.90
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)	5	23.81
การวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research)	3	14.29
รวม	**21**	**100.00**

Note. Research methodological information.

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากตารางที่ 2 จะพบว่าระเบียบวิธีวิจัยที่พบว่ามีการใช้มากที่สุดคือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) พบในจำนวน 13 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 61.90 ซึ่งถือว่าเป็นระเบียบวิธีที่ถูกเลือกใช้มากกว่าครึ่งหนึ่งของวรรณกรรมทั้งหมดที่ได้ศึกษา ซึ่งการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ต่อมาในระเบียบวิธีที่มีการเลือกใช้เป็นอันดับรองลงมาคือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) พบในจำนวน 5 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 23.81 โดยพบอีกว่ารูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้นั้นส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) 3 ชิ้น และเชิงตรวจสอบหรือสำรวจผลต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจ ความรู้สึก เป็นต้น จำนวน 2 ชิ้น และ การวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research) พบในจำนวน 3 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 14.29 ซึ่งในการศึกษาพบว่าเป็นระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีที่เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธีตามแนวทางของเครสเวล (Creswell) อยู่ 1 ชิ้น เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 2 ชิ้น

3) สังเคราะห์ลักษณะด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ตารางที่ 4 ข้อมูลลักษณะด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ลำดับที่	จุดมุ่งหมายของการศึกษา	จำนวนข้อ	คิดเป็นร้อยละ
1	ศึกษากระบวนการการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอด นำเสนอแนวทาง การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมดนตรี และเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน	12	29.27
2	ศึกษาบริบททั่วไป องค์ความรู้ และรวบรวมข้อมูล ศึกษาลักษณะ รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อการอนุรักษ์ และเผยแพร่ความรู้	10	24.39
3	สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติทักษะดนตรี และบทเพลงเรียบเรียง	9	21.95
4	เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการทดลอง และศึกษาผลการทดลอง หรือการใช้ชุดกิจกรรม	5	12.20
5	ศึกษาความพึงพอใจ ความคิดเห็น	3	7.32
8	ศึกษาเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล	2	4.88
	รวม	**41**	**100.00**

Note. The purpose of studies information.

จากตารางที่ 3 จะพบว่าจากวรรณกรรม 21 ชิ้น ที่ค้นพบแต่ละชิ้นนั้นมีวัตถุประสงค์ตั้งแต่ข้อเดียวไปจนถึง 4 ข้อ ในงานวิจัยหนึ่งชิ้น และเมื่อทำการวิเคราะห์ประเด็นภายในวัตถุประสงค์ของวรรณกรรมทุกชิ้น (จำนวนวัตถุประสงค์ทั้งหมด 41 ข้อ) จัดกลุ่มดัชนีคำสำคัญที่สอดคล้องกันของแต่ละวัตถุประสงค์ จากนั้นสรุปออกมาเป็นลักษณะจุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้จำนวน 8 ด้าน พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่*มุ่งเน้นศึกษากระบวนการการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอด เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมดนตรี และเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน* ซึ่งมีปริมาณวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์ตรงกันทั้งสิ้น 12 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 29.27 ซึ่งถือเป็นอัตราส่วนที่สูงที่สุด ในลำดับรองมาคืองานวิจัยที่ศึกษาในด้าน *การศึกษาบริบททั่วไป องค์ความรู้ และรวบรวมข้อมูล ศึกษาลักษณะ รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อการอนุรักษ์ และเผยแพร่ความรู้* มีปริมาณวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์ตรงกัน 10 ชิ้น คิดเป็น ร้อยละ 24.39 ต่อมาเป็นงานวิจัยที่เน้นการ *สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติทักษะดนตรี และบทเพลงเรียบเรียง* พบในจำนวน 9 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 21.95 ลำดับรองลงมาพบงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการทดลอง และงานแนวศึกษาความพึงพอใจหรือความคิดเห็นในจำนวน 5 และ 3 ชิ้น

ตามลำดับซึ่งคิดเป็นร้อยละ 12.20 และ 7.32 และท้ายสุดในส่วนของงานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ *ศึกษาเฉพาะเจาะจงตัวบุคคล* นี้มีวรรณกรรมที่ทำการศึกษาตรงกับวัตถุประสงค์จำนวน 2 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 4.88

สรุปผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์ลักษณะด้านต่าง ๆ ของงานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่แตกต่างหลากหลายในประเทศไทยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) **ลักษณะด้านข้อมูลทั่วไป** ผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์พบว่าส่วนใหญ่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 ส่วนสถาบันที่ผลิตงานวรรณกรรมออกมามากที่สุดในระยะ 5 ปี คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 33.33 2) สำหรับ**ลักษณะด้านระเบียบวิธีวิจัย** ผลการสังเคราะห์พบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นระเบียบที่ถูกนำมาใช้งานวิจัยเป็นหลัก ซึ่งมีปริมาณวรรณกรรมที่ใช้ระเบียบวิธีนี้คิดเป็นร้อยละ 61.9 และ 3) **ลักษณะด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา** จากการสังเคราะห์ผลพบว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่มากที่สุดคือ *“ศึกษากระบวนการการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอด เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมดนตรี และเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน”* ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29.27 โดยสามารถพิจารณาเพิ่มเติมประกอบได้ในตารางที่ 4 ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลลักษณะด้านต่าง ๆ ไว้ทั้งหมด

ตารางที่ 5 รายละเอียดวรรณกรรมทั้งหมด

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย	ผลการวิจัย (โดยสรุป)
1	การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลางสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วัจนกร สารแขวีระกุล, 2561)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลาง 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลาง 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลาง 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลาง	การวิจัยเชิงปริมาณ แบบการทดลอง - ชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลาง - แบบวัดการปฏิบัติทักษะ - แบบวัดความพึงพอใจ	- ผลด้านระดับพัฒนาการจากการใช้ชุดกิจกรรม - ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะ - ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจ - ชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติดนตรีโปงลาง

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย	ผลการวิจัย (โดยสรุป)
2	กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลง ตรัวของครูธงชัย สามสี (ยุทธนา ทองนำ, 2562)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1) เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงตรัวของครูธงชัย สามสี 2) สร้างคู่มือการบรรเลงตรัวตามแนวทางของครูธงชัย สามสี	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบวิเคราะห์เอกสาร - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์ด้านกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงตรัวของครูโดยละเอียด - คู่มือการฝึกปฏิบัติทักษะตรัว
3	การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงจะเข้ของครูระตี วิเศษสุรการ (ไกรสิทธิ์ อัจฉริยะประสิทธิ์, 2562)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1) รวบรวมและสังเคราะห์ชีวประวัติของครูระตี วิเศษสุรการ 2) ศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงจะเข้ของครูระตี วิเศษสุรการ	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบวิเคราะห์เอกสาร - แบบสัมภาษณ์	- ผลการสังเคราะห์ชีวประวัติศิลปินเชิงลึก - ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการถ่ายทอดความรู้การบรรเลงจะเข้ในด้านต่าง ๆ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา การสอน
4	การศึกษาต้นแบบความเป็นครูดนตรีพื้นบ้านล้านนา: กรณีศึกษา ครูพรหมเศวร์ สรรพศรี (เพียงแพน สรรพศรี, 2562)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เพื่อศึกษาต้นแบบความเป็นครูดนตรีพื้นบ้านล้านนาของครูพรหมเศวร์ สรรพศรี	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครูด้นแบบด้านต่าง ๆ ที่มีความเฉพาะตัวด้นของครู
5	กระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนครนนทบุรี (ธมนวรรณ อยู่ดี, 2562)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยผู้สูงอายุ ใน 2 ประการ ได้แก่ ด้านรูปแบบการสอนและ ด้านขั้นตอนการเรียนการสอน
6	แนวทางการจัดกิจกรรมชมรมดนตรีไทยเพื่อเสริมสร้างกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (ธมนภัทร อนันตศรี, 2562)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1) เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือในชมรมดนตรีไทยที่มีความแตกต่างกันในระยะเริ่มต้นและชมรมดนตรีไทยระยะยาวนาน 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมชมรมดนตรีไทยตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้ดนตรีในด้านต่าง ๆ - แนวทางในการปฏิบัติการสอนแบบร่วมมืออย่างถาวร
7	อัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพด้านดนตรีและศิลปะการแสดงในสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนตาเนินราษฎร์วิทยาคาร อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ (ประกายเพชร กุลหินตั้ง และวิมลศิลป์ ปรุงชัยภูมิ, 2562)	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพด้านดนตรีในสถานศึกษาโรงเรียนตาเนินราษฎร์วิทยาคาร อำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อศึกษารูปแบบและกิจกรรมที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพด้านดนตรีในสถานศึกษาของโรงเรียนตาเนินราษฎร์วิทยาคาร	การวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์	- ผลการวิเคราะห์ด้านสภาพของอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพในสถานศึกษา - ผลวิเคราะห์รูปแบบกิจกรรมที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพทางดนตรีในโรงเรียน

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย	ผลการวิจัย (โดยสรุป)
8	การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล 1 (ไวโอลิน) โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย (อาทิตยา ธานีรัตน์, 2562)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1) พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล 1 (ไวโอลิน) โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังได้รับการสอนด้วยเอกสารประกอบการสอน	การวิจัยเชิงปริมาณ แบบการทดลอง เอกสารประกอบการสอน	- เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล 1 (ไวโอลิน) โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สนับสนุนความมีคุณภาพของเอกสารประกอบการสอน
9	ดนตรีประกอบหนังตะลุงคณะรุ่งฟ้า แสงทอง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (สุเชษฐ์ วงศ์เมฆ, 2562)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1) วิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรี ประกอบหนังตะลุงคณะรุ่งฟ้า แสงทอง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 2) เพื่อเสนอแนวทาง เนื้อหาสาระการจัดการเรียนการสอนดนตรีประกอบหนังตะลุง คณะรุ่งฟ้า แสงทอง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสัมภาษณ์	- องค์ประกอบของบทเพลงเชิงการวิเคราะห์ทางด้านดนตรีวิทยา - แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอดความรู้
10	การเรียบเรียงบทเพลงภูไทสามเผ่าสำหรับบรรเลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกโดยใช้เทคนิคการปรับสายกีตาร์เป็นพิณ (รัฐศาสตร์ เวียงสมุทร, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	1) เพื่อเรียบเรียงบทเพลงภูไทสามเผ่าสำหรับบรรเลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกโดยใช้เทคนิคการปรับสายกีตาร์เป็นพิณ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากผู้ฟังผลงานการเรียบเรียงเพลงภูไทสามเผ่าสำหรับการบรรเลงเดี่ยวกีตาร์คลาสสิกโดยใช้เทคนิคการปรับสายกีตาร์เป็นพิณ	การวิจัยผสมวิธี - บทเพลงเรียบเรียง - แบบสำรวจความพึงพอใจ	- ตัวบทเพลงสร้างสรรค์ที่ได้เรียบเรียงขึ้น - ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจ
11	แบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของชูชูกิ (ชวฤทธิ์ ใจงาม, 2563)	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	1) เพื่อสร้างแบบฝึกจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน ตามแนวทางของชูชูกิ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม	การวิจัยเชิงปริมาณ แบบการทดลอง - แบบฝึกทักษะ - แบบวัดความพึงพอใจ	- ชุดแบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของชูชูกิ
12	กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ (รัษศิษฎา เกลาพิมาย, 2563)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1) ศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ 2) สร้างคู่มือการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอกตามแนวทางของครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบวิเคราะห์เอกสาร - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดเดี่ยวระนาดเอก - คู่มือการถ่ายทอดการบรรเลงเดี่ยวระนาดเอก

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย	ผลการวิจัย (โดยสรุป)
13	กระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยตามแนวทางของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ (สมนึก แสงอรุณ, 2563)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการประพันธ์เพลงไทยตามแนวทางของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบวิเคราะห์เอกสาร - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์กระบวนการด้านต่าง ๆ ผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหา การสอน
14	รายงานการวิจัยชุดฝึกทักษะปฏิบัติแซ็กโซโฟนหมอลำ (พงศ์พัฒน์ เหล่าคนค้า, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	1) เพื่อศึกษาองค์ความรู้การบรรเลงแซ็กโซโฟนหมอลำ 2) เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะปฏิบัติแซ็กโซโฟนหมอลำ	การวิจัยผสมวิธีแบบการวิจัยและพัฒนา - แบบสัมภาษณ์ - แบบทดสอบทักษะ - แบบสอบถาม	- องค์ความรู้ด้านการบรรเลงแซ็กโซโฟนด้านต่าง ๆ - ชุดฝึกปฏิบัติทักษะที่มีคุณภาพสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ทดลอง
15	กระบวนการถ่ายทอดของครูปี่พาทย์พื้นบ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ (ศิริปัญญา สะเดา, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	1) ศึกษาประวัติ ความเป็นมาของวงปี่ พาทย์พื้นบ้าน ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และ 2) ศึกษากระบวนการถ่ายทอดของครูปี่พาทย์พื้นบ้าน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์ประวัติและที่มาในเชิงลึกของวงปี่พาทย์พื้นบ้าน - ผลการวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดด้านต่าง ๆ ของวงปี่พาทย์
16	การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงจะเข้ (ณัฐธยา รังสิยานนท์, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1) เพื่อสร้างบทเรียนสำเร็จรูปรายวิชาปฏิบัติเครื่องดีดไทย 1 (Thai Plucked 1) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบรรเลงจะเข้ ของนักศึกษาระหว่างการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนแบบปกติ	การวิจัยเชิงปริมาณ แบบการทดลอง - บทเรียนสำเร็จรูปรายวิชาปฏิบัติเครื่องดีดไทย 1	- ผลการวิเคราะห์ด้านประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป - ตัวบทเรียนสำเร็จรูป
17	การสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละโดยใช้ทำนองเพลงปี่มังคละ คณะ ศ.ราชพฤกษ์ จังหวัดสุโขทัย (พลากร ทิพย์มาลา, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1) สร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละ โดยใช้ทำนองเพลงปี่มังคละ คณะ ศ.ราชพฤกษ์ จังหวัดสุโขทัย และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนใช้และหลังใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละ	การวิจัยเชิงปริมาณ แบบการทดลอง - ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละ	- ผลการวิเคราะห์ด้านผลสัมฤทธิ์จากชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละ - ตัวชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเป่าปี่มังคละ
18	กระบวนการถ่ายทอดเครื่องดนตรีพื้นบ้านซึง 6 สายของครูศรชัย เต็งรัตน์ล้อม (สุวิชชา สิงห์โตทอง, 2563)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	เพื่อศึกษากระบวนการการถ่ายทอดเครื่องดนตรีพื้นบ้านซึง 6 สาย ของครูศรชัย เต็งรัตน์ล้อม	การวิจัยเชิงคุณภาพ - แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดซึงของครูศร เต็งรัตน์
19	การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนรู้ (ภิญโญ ภู่เทศ, 2564)	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	๑) เพื่อรวบรวมข้อมูลวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านของจังหวัดนครสวรรค์ และ ๒) เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านของจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการเรียนรู้	การวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์	- คลังข้อมูลบทเพลงสำหรับการจัดการเรียนรู้

ลำดับที่	ชื่องานวิจัย	สถาบัน	วัตถุประสงค์การวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัย	ผลการวิจัย (โดยสรุป)
20	การจัดการความรู้ด้านการบริหารจัดการเพื่อสืบสานวัฒนธรรมทางดนตรีไทยฝั่งธนบุรี: กรณีศึกษาบ้านพาทยโกศล (วินัยธร วิชัยดิษฐ์ และจิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์, 2564)	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	เพื่อศึกษาความเป็นมาและสภาพปัจจุบัน แนวการบริหารจัดการและเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมดนตรีไทยฝั่งธนบุรี : กรณีศึกษาบ้านพาทยโกศล	การวิจัยวิจัยผสมวิธี - แบบวิเคราะห์เอกสาร - แบบสัมภาษณ์	- ผลวิเคราะห์สภาพความเป็นมา ได้แนวทางการบริหารจัดการความรู้ด้านการวางแผน(Planning) ด้านการจัดองค์การ (Organizing) ด้านการนำ (Leading) และด้านการควบคุม (Controlling) - ผลการประเมินความเหมาะสมของสารสนเทศการจัดการองค์ความรู้ในรูปแบบวีดีทัศน์ภาพ
21	กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสานระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด (พงศ์จักร ยามสุข, 2564)	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	1) เพื่อศึกษาบริบททั่วไปของการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรดนตรีพื้นบ้านอีสาน ระดับมัธยมศึกษา ในวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด	การวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์	- ผลการวิเคราะห์บริบททั่วไปของการจัดการเรียนการสอน - ผลวิเคราะห์ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของวิทยาลัยฯ

Note. All literature details.

อภิปรายผลการวิจัย

ลักษณะด้านข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาลักษณะทั่วไปของวรรณกรรม พบว่างานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยที่สืบค้นผ่านฐานข้อมูล ThaiLIS ตลอดระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564) มีปริมาณวรรณกรรมที่ค่อนข้างมาก (21 ชิ้น) ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้ว่าในแวดวงการศึกษาวิจัยทางด้านดนตรีศึกษา มีการหันมาสนใจในมุมมองวัฒนธรรมดนตรีที่มีความหลากหลายมากขึ้น ไม่ได้ผูกมัดอยู่กับเพียงวัฒนธรรมดนตรีกระแสหลักตั้งต้นของดนตรีศึกษานั่นก็คือ ดนตรีตะวันตก (Western Art Music) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีทั้งการวิจัยที่มุ่งศึกษาโดยตรงเกี่ยวกับตัววัฒนธรรมดนตรีนั้น ๆ และนำเสนอออกมาในรูปแบบแนวคิดทางดนตรีศึกษา คือเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

การวัด การฝึกหัด ฯลฯ และในขณะเดียวกันงานบางชิ้นก็มีการวิจัยในแนวทางประยุกต์ดนตรีอื่นให้เข้ากับแนวคิดดนตรีตะวันตก เช่น แบบฝึกทักษะการเป่าแซ็กโซโฟนจากดนตรีหมอลำของภาคอีสาน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดงานวิจัยที่มีรูปแบบหลากหลายยิ่งขึ้น

แม้ว่าทิศทางของการหันมาสนใจประเด็นวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทยจะมีทิศทางความสนใจที่มากขึ้นเมื่อพิจารณาจากปริมาณวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทว่าผลการศึกษาในระยะเวลา 5 ปีจากฐานข้อมูลยังพบว่าปริมาณงานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาส่วนใหญ่ในการศึกษาครั้งนี้ที่ถูกผลิตออกมานั้นมาจากสถาบันเพียงไม่กี่สถาบันเท่านั้น ซึ่งทำให้สามารถตั้งข้อสังเกตว่าสถาบันอื่นที่เปิดสอนทางด้านดนตรีศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่ปรากฏวรรณกรรมอาจยังขาดการผลิตงานหรือให้ความสนใจในประเด็นด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย

อย่างไรก็ตามสำหรับข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาในห้วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และมีการกำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยด้านเนื้อหา และแหล่งข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง หากว่าในการวิจัยครั้งต่อไป หรือผู้วิจัยท่านอื่นสนใจในประเด็นเดียวกันนี้ อาจค้นหารวมในฐานข้อมูลที่ย่อยลงไปกว่าการวิจัยครั้งนี้ ก็อาจพบผลการวิจัยที่ต่างออกไปได้เช่นกันทั้งในตัวแปรด้านเวลา และสถาบันที่ผลิตงานวิจัย รวมถึงอาจได้ข้อสังเกตใหม่ ๆ ที่จะนำมาอภิปรายในแง่มุมอื่น ๆ ได้ด้วยเช่นกัน

ลักษณะด้านระเบียบวิธีวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมีอัตราส่วนในการถูกเลือกเป็นวิธีวิจัยมากที่สุดในการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทย ซึ่งมีการใช้การสัมภาษณ์และตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บข้อมูล สำหรับผลการวิจัยดังกล่าวอาจสามารถสนับสนุนการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการทำงานศึกษาด้านวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับมนุษย์ รวมถึงวัฒนธรรมดนตรีด้วยเช่นกัน ที่มีลักษณะความเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์โดยละเอียดถึงเหตุและผลการเกิดขึ้นของแง่มุมต่าง ๆ ระหว่างวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายและตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ Chamnan Panawong (2020) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิธีวิจัยเชิงคุณภาพว่าเป็นการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ และความจริง

จากปรากฏการณ์หรือแหล่งข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง อีกทั้งยังสนใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยละเอียดลึกซึ้งผ่านกระบวนการวิจัย การเก็บข้อมูลเครื่องมือวิจัย และตัวผู้วิจัยเอง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่างานวิจัยเชิงคุณภาพจะมีข้อดีในส่วนที่สามารถศึกษาข้อมูลในเชิงลึกและทำความเข้าใจในวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายได้ผ่านการศึกษาบุคคลหรือปรากฏการณ์ดังที่ได้กล่าวข้างต้น แต่ในอีกทางหนึ่งบางครั้งการวิจัยทางสาขาดนตรีศึกษา ที่มีปรัชญาหลักของสาขาที่มุ่งเน้นการใช้ดนตรีเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ในทุกองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญา ตลอดจนพัฒนาสุนทรียภาพ (Suttachit, 2018) ซึ่งในบางครั้งอาจจำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยอื่น ๆ ควบคู่ไปในการทำงานวิจัยทางดนตรีศึกษาด้วย ไม่ว่าจะเป็นวิธีวิจัยเชิงปริมาณที่สามารถเก็บข้อมูลในวงกว้าง ตลอดจนสามารถใช้ข้อมูลที่มากพอจะทำนายแนวโน้มต่าง ๆ หรือใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ที่ควบรวมการทำงานเชิงคุณภาพและปริมาณเข้าไว้ด้วยกัน อาจสามารถเพิ่มความลุ่มลึกในการทำงานวิจัย และมุมมองในการอธิบายเหตุการณ์ สาเหตุ หรือตลอดจนปรากฏการณ์ทางด้านดนตรีหรือวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นได้ทั้งในระดับห้องเรียน หรือตลอดจนระดับสังคม ทั้งนี้ระเบียบวิธีวิจัยแต่ละรูปแบบมีประโยชน์และความเหมาะสมเฉพาะตัว ผู้วิจัยทางด้านดนตรีศึกษา และรวมถึงสาขาอื่น ๆ ควรทำความเข้าใจและศึกษาอย่างจริงจังในระเบียบวิธี รวมถึงเลือกใช้ให้เหมาะสมกับประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดขึ้นด้วย

ลักษณะด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สำหรับจุดมุ่งหมายทางการศึกษานั้น จากการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทย พบว่างานส่วนใหญ่นั้นมุ่งศึกษาในประเด็นด้าน *“ศึกษากระบวนการการจัดการเรียนการสอนและการถ่ายทอด เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมดนตรี และเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน”* ซึ่งมีอัตราส่วนสูงมากกว่าครึ่งของงานวิจัยทั้งหมดที่ทำการศึกษา ซึ่งในประเด็นนี้เมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียดเพิ่มเติมจะพบว่างานวิจัยทั้งหลายนั้นมีความคล้ายคลึงกันอย่างยิ่งทั้งในด้าน จุดมุ่งหมายการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย การดำเนินการวิจัย ตลอดจนประเด็นที่ศึกษาและนำเสนอ ซึ่งความคล้ายคลึงเหล่านี้อาจชี้ให้เห็นว่างานวิจัยในสาขาดนตรีศึกษาที่มุ่งศึกษาในประเด็นและตัวแปรเกี่ยวกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทยนั้น ขาดพลวัตในการตั้งประเด็นปัญหาวิจัย

กล่าวคือ งานหลายชิ้นกระทำขึ้นโดยเปลี่ยนแปลงตัวแปรที่จะศึกษา เช่น บุคคลหรือเครื่องดนตรีเท่านั้น รวมทั้งเรื่องของระเบียบวิธีการวิจัย การดำเนินการวิจัย แง่มุมที่ศึกษาตีความ ตลอดจนผลการวิจัยนั้นคล้ายคลึงกันจนบางครั้งอาจสามารถคาดเดาผลได้ ซึ่งปรากฏการณ์นี้อาจสะท้อนประเด็นเรื่องของการผลิตซ้ำความและและการขาดพลวัต (Dynamic) ในการศึกษาวิจัยที่จะสามารถขับเคลื่อนหรือขยายพรมแดนความรู้ในสาขาดนตรีศึกษาที่มีต่อเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยได้ ซึ่ง Anan Ganjanapan (2020) ได้กล่าวถึงปัญหาของการวิจัยในประเด็นด้านวัฒนธรรมในปัจจุบันว่า ปัจจุบันการวิจัยทางวัฒนธรรมนั้นให้ความสำคัญและยังคงมุ่งเน้นศึกษาเพียงสำรวจปรากฏการณ์ การจดบันทึก และตีความข้อมูลเชิงพรรณนาตามที่ตาเห็นมากกว่าที่จะศึกษาวิจัยวัฒนธรรมในแง่มุมของการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา หาเหตุผลในการรองรับ และวิพากษ์/วิจารณ์ต่อเหตุและผลที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นอย่างจริงจัง จึงทำให้ขาดพลังในการอธิบายสะท้อนสู่สภาพจริงในสังคมได้ จึงทำให้เกิดงานวิจัยที่ทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นองค์ความรู้ หรือที่จัดทำจัดสร้างสิ่งใด ๆ ก็ตามขึ้นมาเฉพาะกาลในการดำเนินการวิจัยนั้น ๆ และเมื่อเวลาผ่านไปความรู้ที่สร้างขึ้นจากการวิจัยนั้น ๆ ก็สลายตัวตนตามการเคลื่อนของเวลาด้วยเช่นกัน

แม้ว่าผลการวิจัยที่เกิดจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบในครั้งนี้จะเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยในช่วงระยะเวลา 5 ปีย้อนหลังเท่านั้น แต่ก็อาจสามารถชี้ประเด็นด้านแนวโน้มการวิจัยในสาขาดนตรีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทยได้ในเบื้องต้นว่ามีปริมาณผู้ที่สนใจทำการวิจัยในประเด็นดังกล่าวมากพอสมควร อีกทั้งอาจเป็นหนึ่งในผลการวิจัยที่สามารถชี้ให้เห็นว่าผู้วิจัยในสาขาดนตรีศึกษาที่ผลิตงานด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมดนตรีในประเทศไทยภายในขอบเขตการศึกษาครั้งนี้มุ่งตั้งคำถามเชิงญาณวิทยา (Epistemology) ในการศึกษาวิจัยในแนวคำถามที่ว่า “เราจะรู้ได้อย่างไร” ซึ่งเป็นแนวคำถามที่ชี้นำให้ผู้วิจัยสนใจเพียงแต่ว่าตัวแปรด้านวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายเมื่อถูกหยิบจับมาใช้ในการทดลอง หรือศึกษาจะมีลักษณะอย่างไร มีผลอย่างไรเมื่อนำมาใช้ โดยที่อาจยังไม่ทราบถึงต้นตอหรือความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมนั้น ๆ และแท้จริงแล้วในการวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาอาจต้องสนใจที่จะตั้งคำถามทบทวนการทำงานของตนในเชิงภววิทยา (Ontology) มากยิ่งขึ้นในการกำหนดประเด็นปัญหาและจุดมุ่งหมายการศึกษาว่า “อะไรเป็นอะไร” และ “สัมพันธ์กันอย่างไร” (Mukdavijitra, 2021) เพื่อให้การวิจัย

ทางดนตรีศึกษาซึ่งถือเป็นหนึ่งในสาขาของการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกิดมิติที่ลุ่มลึกมากขึ้น และคำนึงถึงตัวตนและความหมายของดนตรีในฐานะวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับมนุษย์ควบคู่ไปกับความสนใจที่มีมากอยู่แล้วในด้านผลของดนตรีที่มีต่อมนุษย์ในด้านต่าง ๆ

ในท้ายสุดนี้ อีกประเด็นสำคัญที่ควรต้องคำนึงถึงคือคำว่า “วัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทย” ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและสังเคราะห์งานวิจัยออกมาพบว่า งานวิจัยที่สื่อถึงวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทยนั้นมักยึดโยงอยู่กับดนตรีท้องถิ่น (Folks Music) หรือดนตรีชาติพันธุ์ (Ethnic Music) เป็นหลัก ซึ่งการมองวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายในประเทศไทยคือวัฒนธรรมดนตรีที่นอกเหนือจากดนตรีตะวันตกแบบคลาสสิกและยึดโยงกับเพียงแค่ดนตรีไทย ดนตรีท้องถิ่น หรือดนตรีชาติพันธุ์แล้วนั้น อาจหมายถึงการติดอยู่ในมายาคติการแบ่งขั้ววัฒนธรรมแบบอาณานิคมนิยม หรือที่ Anan Ganjanapan (2020) กล่าวว่า “เป็นการติดกับดักทางความคิดแบบคู่ตรงกันข้าม” นั่นเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาสังคมไทยในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยวัฒนธรรมดนตรีที่หลากหลายและลื่นไหล ไม่ว่าจะเป็นดนตรีในชีวิตประจำวัน เช่น ดนตรีป๊อปปูลา (Pop Music) K-Pop หรือ J-Pop และอีกมากมายตลอดจนเพลงลูกทุ่งลูกกรุง และดนตรีประเภทอื่นที่ยังมีตัวตนและมีพื้นที่อยู่ในสังคมเช่นเดียวกันกับดนตรีท้องถิ่น ดนตรีชาติพันธุ์ ดังนั้น จะพบว่าพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวยังมีอีกมากมายเมื่อเราสามารถก้าวข้ามมายาคติที่ครอบไว้ได้ แนวคิดพหุวัฒนธรรมนิยมที่มองเห็นความสำคัญของทุกวัฒนธรรมดนตรีนั้นถือเป็นสิ่งจำเป็นสามารถสร้างความสำคัญและพัฒนาพื้นที่ศึกษาดนตรีหลากวัฒนธรรมให้กว้างยิ่งขึ้นสำหรับการวิจัยทางดนตรีศึกษาในอนาคต

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจกระทำการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบและการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านดนตรีศึกษาในพื้นที่ศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นการทวนสอบการทำงานวิจัย และพิจารณาแนวโน้มการวิจัยต่อไปในอนาคต หรืออาจนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปต่อยอดโดยศึกษาในขอบเขตที่กว้างขึ้น เช่น เวลาย้อนหลัง ฐานข้อมูล ประเด็นงานวิจัย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

Cambell, P. S. (2004). *Teaching Music Globally: Experiencing music, expressing culture*. New York: Oxford University Press.

Chandransu, N., Chanoksakul, S. & Saibunmi, S. (2020). The Direction of World Music Pedagogy: Definition, Principles, and Suggestions for Thailand. *Journal of Education Studies, 48*(1), 142-163.

Charoensermsakul, B., Chiengchana, N. & Buranaprapuk, A. (2019). Synthesis of Research Articles on Music Therapy in School: A Systematic Review. *Journal of Research and Development in Special Education, 8*(2), 87-109.

Chiengchana, N. & Trakarnrung, S. (2015). Music Therapy Method: Content Analysis from Research. *Thai Journal of Public Health, 45*(2), 116-133.

Creswell, J. W. & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Los Angeles: Sage publications.

Ganjanapan, A. (2020). *Theory and Methodology of Cultural Research: The Breakthrough of the frame and trap of dual opposite thinking*. Bangkok: Siam Paritat Printing.

Hiranrux, S. & Chandransu, N. (2017). *Developing a Multicultural Based Learning Model for Thailand's Elementary Music Subject in Basic Education Curriculum*. Bangkok: Thailand Science Research and Innovation.

Laothong, N. (2018). *Construction on Educational Research Tools*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.

Mukdavijitra, Y. (2021). *Debates in Anthropology: Ways of Theory and Methodology*. Bangkok: Siam Paritat Printing.

Munn, Z., Peters, M. D., Stern, C., Tufanaru, C., McArthur, A., & Aromataris, E. (2018). Systematic review or scoping review? Guidance for authors when choosing between a systematic or scoping review approach. *BMC medical research methodology, 18*(1), 1-7.

Munn, Z., Stern, C., Aromataris, E., Lockwood, C., & Jordan, Z. (2018). What kind of systematic review should I conduct? A proposed typology and guidance for systematic reviewers in the medical and health sciences. *BMC medical research methodology, 18*(1), 1-9.

Office of the Education Council. (2017). *National Education Plan for 2017 - 2039.* Retrieved March 10, 2022, from http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1540-file.pdf

Panawong, C. (2020). *Qualitative Research Methodology* 2nd ed. Phitsanulok: Naresuan University Publishing House.

Pinwilairat, N. & Robroo, I. (2021). The Synthesis of Research Related to Learning Practice Skills Based on the Concept of Harrow and Music Learning Based on the Concept of Carl Orff. *Graduate School, Suan Dusit University, 17*(1), 69-86.

Rodsakan, T. (2017). *Music and Quantitative Research.* Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.

Sukjaroen, N. & Yoonisil, W. (2014). Meta-Analysis and Meta-Synthesis. *Rajabhat Maha Sarakham University Journal, 8*(3), 43-55.

Suttachit, N. (2018). *Music Education: Foundation and Principle* 10th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.

Wongrattana, C. (2017). *Techniques on Research Tools Construction: Ways to Professional Applied*. Bangkok: Amorn Printing.